

Zpracování odpadů a jejich průběžná evidence

Sice je již po termínu podání Ročního hlášení o produkci a nakládání s odpady, přesto však stojí za to si připomenout několik pravidel, které je nutné dodržet, abyste předešli problémům při kontrolách a následně také případným sankcím.

V minulém roce jsme ve společnosti Inisoft řešili s původci i oprávněnými osobami nedostatky v průběžné evidenci odpadů, které znesnadňovaly sestavení korektního hlášení.

EVIDENCE ZA KAŽDÉ PROVOZOVANÉ ZAŘÍZENÍ

Průběžná evidence odpadů se vede zvlášť za každé provozované zařízení. Každé zařízení má od příslušného krajského úřadu přidělené tzv. Identifikační číslo zařízení IČZ. Přehled všech provozovaných zařízení s IČZ je dostupný na internetové adrese <https://isoh.mzp.cz/RegistrZarizeni/>. Není tedy možné, aby v jedné průběžné evidenci byly obsaženy záznamy o odpadech, se kterými bylo nakládáno ve více zařízeních. Taková evidence by byla chybná. Rovněž platí, že pokud přijímáte odpady do konkrétního zařízení a vystavujete příjemku, měl by mít původce nebo předávající osoba na dokladu uvedeno IČZ tohoto zařízení.

MOBILNÍ ZAŘÍZENÍ K ÚPRAVĚ ODPADŮ

Výše uvedené platí pro stacionární zařízení. V případě mobilních zařízení k úpravě odpadů se musí průběžná evidence odpa-

dů vytvářet podrobněji, to znamená samostatně vždy za všechny činnosti realizované na příslušném území obce s rozšířenou působností nebo správním obvodu hl. města Prahy. Důvodem tohoto opatření je možnost zjištění množství odpadů, které bylo využito nebo odstraněno na konkrétním území, a také pro správné sledování plnění cílů stanovených v plánech odpadového hospodářství jednotlivých krajů.

ROZSAH PRŮBĚŽNÉ EVIDENCE

Průběžná evidence musí obsahovat datum u každého záznamu, číslo zápisu do evidence, jméno a příjmení osoby odpovědné za její vedení a dále položky, jejichž rozsah je dán přílohou č. 20 vyhlášky č. 383/2001 Sb. Jsou to: katalogové číslo podle Katalogu odpadů (vyhláška č. 93/2016 Sb., kategorie (O/N, N = nebezpečný, O, N/O = ostatní), název odpadu a případně upřesnění (technický název) u odpadů jinak blíže neurčených (katalogové číslo končí na 99), množství (kladná hodnota v tunách s přesností až na 6 des. míst), kód způsobu nakládání, IČO, název a adresa provozovny partnerské organizace včetně Identifikačního čísla provozovny IČP u původce, IČZ u oprávněné osoby,

základní územní jednotky ZÚJ v případě převzetí nebo předání odpadu jinému subjektu či jiné vlastní provozovně.

Evidence odpadů by měla obsahovat záznamy, které popisují veškeré činnosti, jež s odpady provádíte. V tom se ale velmi často chybuje. Mnohdy se zapomíná právě na uvedení záznamu identifikující úpravu odpadu (třídění, lisování, drcení ...). Jak by to tedy mělo být?

JAK ZAZNAMENAT PŘEVZETÍ NEBO DOVOZ ODPADU?

Jako první se do evidence zaznamenává převzetí odpadu. Od právnické osoby, obce či fyzické osoby oprávněné k podnikání se převzetí označuje kódem nakládání B00. Pokud je odpad dovezen ze zahraničí, použijete kód BN6 (z členského státu EU) nebo BN16 (mimo území EU). Jestliže Vám odpad předává občan (fyzická nepodnikající osoba), a to mimo systém „nakládání s komunálními odpady“ stanovený obcí, nebo pokud se jedná o použitý výrobek předávaný v rámci zpětného odběru již do zpracovatelského zařízení, označíte takový příjem kódem nakládání BN30. Při převzetí odpadů od občanů nesmíme zapomenout vyplnit ZÚJ obce, na jejím území byl odpad vyprodukován!

JAK SPRÁVNĚ EVIDOVAT ÚPRAVU ODPADU

Množství odpadu, které upravujete, zaznamenáte do evidence pod kódem nakládání, který je zpravidla uveden ve vašem souhlasu k provozování zařízení od krajského

Provozní program pro SBĚRNÉ DVORY, KOMPOSTÁRNY, KOVOŠROTY, SKLÁDKY, SPALOVNY a další typy zařízení

15 LET

SKLAD Odpadů 8
POMÁHÁ
S PROVOZEM ZAŘÍZENÍ

- příjem, výdej odpadů a výkup, prodej surovin
- faktury, hotovostní doklady
- smlouvy a smluvní ceny
- sledování stavu odpadů na skladě, předruhování
- evidence svozových tras i stanovišť
- propojení na vážní nebo účetní systém
- průběžná evidence odpadů s ročním hlášením o odpadech do ISPOP
- servisní podpora a garantovaná aktualizace

Vyřeší složitou provozní agendu jakéhokoli zařízení

Více na www.inisoft.cz

► úřadu. Jedná se např. o kód nakládání BR12 (Úprava odpadů před využitím některým ze způsobů uvedených pod označením R1 až R11) nebo BD13 (Úprava složení, míšení nebo směšování odpadů před jejich odstraněním některým ze způsobů uvedených pod označením D1 až D12). Pozn.: První písmeno v kódu nakládání se váže k převzetí odpadu. Pokud byste odpad vyprodukovali (A00) a poté jej upravovali, pak by kód nakládání začínal písmenem A. U skladových zásob (odpady převedené z předcházejícího roku C00) musí kód nakládání začínat písmenem C.

Nezapomeňme, že záznamy v evidenci odpadů musí mít vždy vyrovnanou množstevní bilanci v rámci konkrétního druhu odpadu. To znamená, že množství všech převzatých odpadů musí odpovídat množství upravených odpadů. Pokud upravujeme pouze část, pak zbylou část musíme v evidenci označit podle skutečnosti např. kódem představujícím předání jiné oprávněné osobě či provozovně (BN3) nebo uskladnění odpadu ke konci roku (BN5) pro převod do roku následujícího.

PRODUKCE NOVÝCH ODPADŮ Z ÚPRAVY

Samotnou úpravou ale odpady nezaniknou. Proto se musíme v evidenci následně zaznamenat vznik upravených odpadů a jeho předání jiné oprávněné osobě či provozovně, kde se tyto odpady budou dále zpracovávat nebo odstraňovat. Pro určení správného kódu nakládání pro vznik je důležité, zda úpravou došlo ke změně katalogového čísla odpadu.

Např. při třídění k tomu často dochází, při lisování nikoliv. Pokud úpravou nedojde ke změně katalogového čísla, pak použijete pro zaznamenání vzniku odpadu kód nakládání BN40. V opačném případě se jedná o klasickou produkci odpadů, která se označuje kódem nakládání A00. Pro předání upravených odpadů použijte v evidenci kód nakládání BN3 resp. AN3. V případě, že se jedná o vývoz odpadu do zahraničí, použijte kód nakládání BN7 resp. AN7 (do států v EU) nebo BN17 resp. AN17 (do států mimo EU).

Často se tento způsob evidence používá i pro případ prostého předrukování odpadů (změny katalogového čísla). Původce odpadů označí jedním katalogovým číslem, koncové zařízení však chce odpad příslušného druhu (železo, sklo, papír ...) převzít pouze pod jiným katalogovým číslem. Ve vyhlášce nebo v zákoně to sice doslovně zakázáno není, ale kontrolním orgánům obvykle musíte doložit, že jste fyzicky určitou úpravu odpadů ve vašem zařízení skutečně prováděli. Rovněž to souvisí s kapacitou zařízení a s konkrétním provozním řádem. A tady doporučuji důkladné uvážení všech okolností tak, abyste chybnou evidenci nepoukázali na to, co prakticky neděláte nebo na co nemáte oprávnění, co není v souladu s provozním řádem vašeho zařízení. Někdy je snazší se domluvit s odběratelem či původcem a takovou – prakticky pouze administrativní – úpravu prostě nedělat.

INVENTURNÍ ROZDÍLY

Průběžná evidence odpadů musí mít na konci roku vyrovnanou množstevní bilanci. Často se stává, že dojde k provázení odpadu, nebo ke změně množství např. vysycháním. Tuto skutečnost můžete v evidenci zaznamenat s kódem nakládání AN50, BN50, CN50 = vyrovnání nedostatku odpadů, AN53, BN53, CN53 = vyrovnání přebytku odpadů.

Tyto administrativní záznamy v průběžné evidenci odpadů doporučuji použít až na konci roku. Také bych rád upozornil na to, že jsou často předmětem kontroly České inspekce životního prostředí nebo pracovníků obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, a proto byste je měli používat jen v jasně odůvodnitelných případech.

CO KDYŽ ÚPRAVOU JIŽ ODPAD NEVZNIKNE?

Velmi často se provozovatelům zařízení ke sběru odpadů (sběrných surovin a kovošrotů), kteří kromě sběru provádějí i dotřídování převzatých odpadů, stává, že při třídění vznikne věc, která odpadem nemusí být, protože se běžně používá ke konkrétním účelům (trubky, ploty, traverzy, plechy atd.). Zde je nutné držet se ustanovení zákona o odpadech v § 3 odst. 6. Podstatné je, že pokud odpad má přestat být odpadem, musí se tak stát v zařízení k tomu určeném tj. v zařízení, které má povolení i na využívání odpadů. Pokud se jedná pouze o zařízení s povolením ke sběru odpadů, nelze

Záznamy v evidenci odpadů musí mít vždy vyrovnanou množstevní bilanci v rámci konkrétního druhu odpadu.

nic jiného, než převzatý odpad předat k dalšímu zpracování. I v tomto se často chybuje. Proto doporučuji, abyste do průběžné evidence odpadů zapisovali záznamy jen s takovými kódy nakládání, které máte povoleny, které jsou v souladu s vaším provozním řádem. V některých případech je řešením převzít konkrétní věc mimo režim odpadů. Zde je ale nutné, aby předávající takovou věc nevedl jako produkci odpadů ve své evidenci. Lze tak prakticky předejít vzniku odpadů.

PROVOZNÍ NEBO PRŮBĚŽNÁ EVIDENCE?

Pokud se nechcete až tak zabývat detaily a pravidly průběžné evidence (jaký kód nakládání správně zvolit atp.), mohlo by pro Vás být řešením využití specializovaného provozního systému s vlastní umělou inteligencí. Již před lety jsme takový systém vyvinuli. Náš program SKLAD Odpadů 8 například trpělivě sleduje chování uživatele, a pokud častěji používá konkrétní funkci, tak mu sám nabídne, jestli by jí nechtěl přiřadit nějakou příjemnou kombinaci kláves ke zvýšení uživatelského komfortu. Ušetří to čas i námahu.

Program SKLAD Odpadů 8 pomáhá spravovat provozní záznamy jako údaje o příjmu a výdeji materiálů, odpadů, výrobků, služeb, sběrových nádob apod. To znamená, že umožňuje evidovat všechny provozní pohyby, bez ohledu na legislativní hranici mezi výrobkem, odpadem a produktem vzniklým z odpadu. K tomu jsou zohledněny související služby (např. manipulační vykládka kontejneru), evidence výkupek, prodejek, příjemek a výdejek, provozní deník, kontroly a monitorování, revize a inspekce, údržba a opravy, poruchy a havárie. Samozřejmostí je propojení na váhu, automatická fakturace skladových pohybů, tisk potřebných dokladů v zákonné podobě, export záznamů do účetního systému. Návaznost na evidenci odpadů, která se vytváří automaticky na pozadí programu podle logiky jednotlivých skladových pohybů, garantuje snadné splnění povinnosti vedení průběžné evidence odpadů a uhlídání všech pravidel i těch výše uvedených.

JAK VÁM MŮŽEME POMOCI?

Rádi vám poskytneme software, který pokryje vaše provozní potřeby a pomůže vám plnit zákonné povinnosti. Pokud potřebujete znát odpovědi na otázky, které řešíte a my jsme je zde neuvedli, můžete využít služeb našeho poradenství se zaměřením především na nakládání s odpady, obaly, vodami a při ochraně ovzduší. ■

PETR GRUSMAN,
INISOFT s. r. o.